Any XI. Sabadell. Divendres 29 de Octubre de 1897. N.° 493

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.
Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell. . . . . 4 rals al mes.
Fora.. . . . . 14 » trimestre.
Un número sol. . . . **5 céntims.**
Anuncis á preus convencionals.

Teatro Principal.- Está en venda un dels millors palcos del 1.er pis d' aquest Teatro. En la Administració d' aquest diari donarán mes detalls.

Pianos. - Afinacions y reparacions
E. LLADÓ
Calderón, 18. — Sabadell

Pera llogar una magnifica cuadra capás pera 14 talers mecánichs, ab sa corresponent forsa á vapor, y dúas grants cuadras, propias pera magatzém, dipósit ó industria, en lo vapor *del Infern*, carrer de Calderón.
Informará l' encarregat del vapor.

SECCIÓ JURÍDICA

UN NOU ATACH A LAS LLEGISLACIONS FORALS

En la sala primera de lo civil de la Audiencia de Madrid ha tingut lloch la vista d' un plet, en lo cual 's discuteix una cuestió de dret foral de molta importancia y que podria ocasionar grans perturbacions en lo modo d' esser de las familias que regulan sas relacions jurídicas per lleys especials, diferentas del Códich Civil.

Se tracta d' aclarir si 'ls drets otorgats per las lleys generals de cada

regió que las posseheix, se perden per la permanencia durant cert temps á Castella.

Lo fet que origina 'l plet es lo següent: D.ª V. E. de P. natural de Vizcaya, 's domiciliá á Madrid ahont visqué bon número d' anys adquirinthi varias propietats; morí intestada l' any 1892, deixant germans y nebots, fills de germans premorts á dita senyora.

Segons las lleys especials de Navarra los germans excluheixen als nebots, com á mes próxims parents, fent cas omis del dret de representació, no vigent en aquella terra; á consecuencia de lo cual compareguéren al Jutjat los germans de la difunta y apoyantse ab aquellas lleys solicitaren la declaració d' hereus ab-intestat, á son favor, per parts iguals, prescindint dels dits nebots los cuals s' oposaren á dita declaració, y amparantse ab l' article 948 del Códich Civil, pretengueren se 'ls adjudiqués la part corresponent *in estirpes* ó sia lo que tocava á son causant, germá de D.ª V. E. de P.

Lo Jutjat de primera instancia considerant que las succesions llegítimas y testamentarias, aixis respecte al ordre de succehir com á la cuantia dels drets necesaris, deuhen regularse per la lley de origen, dictá sentencia á favor dels germans, declarant que la llegislació vizcaina era la que devia prevaleixe y regular la succesió de dita senyora.

Los nebots apelaren de la sentencia que ocasioná la vista de que he fet menció, essent defensats per D. Nicolau Salmerón y 'l senyor Irigoyen, quins prenent per fonament que la llarga estancia á Madrid de la finada es causa de que, de conformitat ab las lleys civils, hagi perdut sos drets forals, sostingueren que en consecuencia deu regirse lo *ab-intestat* pera las disposicions del Códich Civil.

Sostingué la opinió contraria lo Sr. Ruiz Vallarino, pronunciant tot seguit un notable informe lo Fiscal d' aquella Audiencia Sr. Marton, que ab molt bon criteri demostrá la importancia de las llegislacions forals y la necesitat de que no desapareixin, per lo cual opinava que 'ls tribunals deuhen vetllar per son exacte cumpliment.

Lo referit llitigi ha promogut gran interés y 'n té més pera nosaltres; puig 'ns fa temer una nova punyalada á la llegislació foral, declarant vigent en aquest punt lo Códich y venint á reconeixer que la permanencia durant cert número d' anys fora de la regió per cual dret 's regeixen las relacions jurídicas dels individuos subgectes á llegislació foral, es causa suficient pera que en endevant 's gobernin aquellas per lo dret anomenat comú.

Y 'ns fa temer tant mes aquesta resolució, á part de la tendencia general d' aplicar en lo posible lo Códich Civil, lo fet de que algun temps enrera tingué lloch en la Sala segona de la mateixa Audiencia la vista d' un plet d' igual naturalesa fallantse contra las llegislacions forals; per lo cual no 'ns sorprendía gens ni mica que en igual sentit se pronunciés la resolució del actual llitigi, per mes que fos contra tot dret y tota rahó.

B.

SECCIÓ RELLIGIOSA

SANTS D' AVUY.—St. Narcís, bisbe y mr., fill de Gerona, en qual ciutat se guarda son cós incorrupte dintre preciosa urna. Los Sts. mrs. Cinto, Quinto, Feliciá y Lluciá; St. Zenorio, pbre.; St. Maximiliá y St. Valentí, bisbes; Sta. Eusebia, verge y mr.; Sant Arcis, bisbe de Jerusalém; St. Joan, bisbe y confessor; St. Donat y St. Teodor, abat.

Avuy es festa de precepte en lo bisbat de Geroua.

La misa en honor de St. Narcís.

La Epístola es del cap. V de St. Pau als Hebreos.

Lo Evangeli es del cap. XII de St. Joan.

Parroquia de St. Feliu.—Missa á las set per don Antoni Gorina; á dos quarts de vuyt en lo S. S. per donya Magdalena Puig; á las vuyt en lo altar de St. Joan per don Joan Casanovas Sallarés.

Parroquia de la Concepció.—A las sis misa en lo altar de St. Joseph á intenció de una persona devota. A las set, misa en sufragi del ánima de don Narcís Fábregas.

Notas oficials

Ab fetxa de 'l dia 27 van ingressar en las caixas municipals per drets de consums y matadero, la cantitat de 745'84 ptas.

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant lo dia 28.

Naixements: Maria del Val Saldaña.

Defuncions: Maria Badia Sanchez, casada, 66 anys,—Pepa Abeyá Garcia, casada, 54 anys.

Matrimonis: 0

Abortos: 0.

NOVAS

Com deyam en nostra edició d' avans d' ahir lo nou Gobernador senyor Larroca autorisá degudament la reaparició de *La Renaixensa* á Barcelona.

Y altra vegada, grat sia á Deu, desde la antiga casa payral nos doná ahir la nostra estimadissima *Renaixensa* lo *Deu vos guart* de consuetut entre la gent de bona sava catalana.

Lo calvarí per que ha passat, gracias al despotisme de la gent canovina y á las furias dels Morlesins y 'ls Hinojosas, no han decandit sas forsas sa vitalitat se manifesta fermanent en sas agradosas columnas y ab la constancia y bon temp propis de la rassa catalana, se llensa novament á la lluyta ab la mateixa valentia y serenor d' esperit que ha tingut sempre y en totas épocas durant los 27 anys de sa honrada vida periodística. Aixís ho diu en sas columnas y á fé que pot dir'ho ab lo cap alt y 'l cor net, al donar compte en un notabilíssim solt de fondo de sa aparició y dels

fets consumats per lo Proconsol Hinojosa; *som de bon temps: d' aquell que ni salta á trossos, ni deixa esmussar las eynas. No hi val ull-de-serp, ni nierenchs ni pedra pinyolenca.*

Res hi ha volgut, ferma en son propósit, ab la conciencia tranquila y satisfeta de fer obra de bé y fiant ab la justicia de la causa que per demunt de tot y de tot'hom ha defensat sempre sens defalliments de cap mena, durant son desterro ha anat en peregrinatxe de Barcelona á Reus y de Reus al Vendrell, predicant com apóstol convensut l' únich evangeli que potser encare salvaria l' Espanya del terratrémol qu' amenasa engolirla; lo *Regionalisme* basat en la mes complerta autonomía de las regions y las colonias.

S' han aplacat las iras, y altra vegada son honrat programa, qu' es sol y únich lo de tots los catalanistas, tornará á escamparlo als cuatre vents, desde Barcelona, confortada ab l' agradosa escalforeta de la llar payral.

Al retornarli 'l *Deu vos guart* de la gent sencilla, que 'ns dirigeix y qu' ab gran ánsia feya temps qu' esperavan, li enviém l' enhorabona ab un crit qu' en surt de lo mes fondo de l' ánima *¡Visca Catalunya!*

Ahir á la tarde la Junta administrativa del Cementiri va fer la visita acostumada á aquell sagrat lloch, dictant las disposicions mes apropiadas pera la vinenta diada dels Morts.

Tenim noticias de que prompte 's publicará á Madrid una important revista titulada: *Madrid Catalá*, que será eco de la numerosa colonia de nostre terra resident á la Cort.

Com indica son nom, sa publicació será en idioma catalá; de prompte sols surtirá una vegada cada mes, contant ab una important secció literaria en la qual hi pendrán part los primers escriptors de Catalunya.

Desitgém que prompte sía un fet tal noticia y que prosperi la idea per honra y gloria de nostres lletras.

La recaudació del segón trimestre per territorial é industrial, tindrá efecte en lo local de costum, carrer de las *Paces* número 37, del 2 al 6 de Novembre, de 8 á 12 del matí.

Aquestos dias s' está arreglant lo camí que conduheix desde la carretera de la Salut al Cementiri, per major comoditat en lo tránsit que es de suposar hi haurá en las vinentas festas.

En lo tren correu del dimecres á la tarde, arribaren á Tarrasa cuatre inválits de las guerras colonials, dos sense camas y 'ls altres dos ab una sola, arrastrantse aquells ab las mans, asseguts sobre un jas de pells.

L' aspectacle era pera trencar lo cor de tota persona reflexiva, peró la massa del públich ab prou feynas demostrá adonarsen fent tot just pas á aquells pobres desgraciats.

Devant d' aquest espectacle, ja no sols lo servey obligatori s' imposa sinó una lleva forsosa que reclama mitja nació pera la manigua.

Potser aixís compendriam tot l' horror del criminal indiferentisme que 'ns priva tota acció devant tanta desditxa y tanta injusticia.

¡Deu nos ilumini á tots!

Al costat del altar de Montserrat, en la Parroquia de S. Feliu, s' ha colocat un nou confesionari. Es una reforma que convenia, donchs en certas ocasions la capella del Santíssim es insuficient pera 'l nombre de fiels que van á cumplir lo precepte de la Iglesia.

Segons comunican á «La Renaixensa», en las Escolas Parroquials de Santa Agna, de Barcelona, además dels cursos de Gramática y Literatura catalanas que s' inclogueren en los programas de ditas escolas l' any anterior, s' hi han afegit en lo present, un curs de Geografía é Historia de Catalunya.

Nos plau consignar'ho y felicitar al senyor director de ditas escolas, don Juliá Bohigas.

Las disposicións acordadas per la companyia arrendataria de pólvora y explossius, diuhen aixis: No 's podrán fabricar y vendre pólvora ni cartutxeria carregada, ni explossius, más que en las fábricas y expenedurias autorisadas per la companyia. Se permeterá no obstant als cassadors, que carreguin y posin lo fulminant ó pistó en los cartutxos, sempre que estiguin descarregats, no tingan cap de las materias objecte del arrendament y que 'ls cassadors adquireixin de la companyia arrendataria las pólvoras y fulminants necessaris pera la carga de la cartutxeria, y que aquesta no sia objecte de comers baix cap pretext. Los cassadors que vulguin usar de dit permis, no podrán tenir en son poder más de 200 cartutxos carregats, ni más de cinch kilos de pólvora negra ó de pólvora blanca.

S' están portant á cap importants milloras en los edificis-fábricas anomenats vulgarment ab los noms de Vapor de la Daniela y Molí Xich, propietat lo primer d' un dels germans Turull y l' altre perteneixent á la familia Campdepadrós.

No cal dir quant nos alegrém de poguer comunicar á nostres habituals llegidors tant afalagadoras novas que demostran l' avens industrials que va adquirint nostra ciutat apesar de las trabas de tota mena que pera son desentrotllo surten á son pás.

Segons noticias de Madrid, Espanya ha estat representada per 133 expositors en la Exposició Universal de Brusselas, y se 'ls hi han concedit 8 grans premis, 13 diplomas de honor, 26 medallas d' or, 27 medallas de plata, 16 medallas de bronzo y 13 mencions honoríficas, ó sian 106 recompensas. De dits 133 expositors, 6 estavan fora de concurs.

Han prés possesió del càrrech d' inspectors de policía de Barcelona, 'ls senyors Salagray, Marian de Juan y Bel, encarregantse 'l primer, del cuart districte en companyia de Jordá, 'l segon del tercer ab en Pelaez y 'l tercer quefe de la ronda; hant cessat los senyors Puigdeoller, Mayor y Oller.

En una de las últimas sessions celebradas per la Real Academia de la Historia, de Madrid, ha sigut nombrat acadèmich corresponent lo distingit escriptor catalanista, autor do varias monografías y estudis históríchs de la regió catalana, don Francesch Carreras y Candi.

Li enviém la nostra felicitació.

S' ha estrenat en lo Teatre Romea de Barcelona la comedia en 3 actes de don Albert Llanas, *D. Gonzalo ó l' orgull del gech*, havent obtingut un éxit complert y franch com de molt temps no s' havia vist en lo teatre Catalá

L' autor fou cridat á la escena, obtinguen una verdadera ovació.

Sabem ab tota certesa que 'ls propectes del «Teatro Cervantes» per la funció del 31 del corrent que portan el peu de imprempta de la casa de nostre company en Marcelí Brossa, no sont fets d' ell y ni sisquera en sabia rés. Convé donchs ferho constar aixis permetentnos donarloshi als autors d' aquet atreviment, l' avis de que aquestos son delictes que la lley de imprempta castiga.

La empresa del teatro Principal 'ns participa que per causas imprevistas se sospen la ópera *Garin* fins lo diumenge 7 de Novembre, per lo tant per lo diumenge próxim, diada de Tots Sants, se cantará en dit teatro la grandiosa ópera del Mtre. Breton, *Gli Amanti di Teruel*, ab una numerosa orquesta del teatro del Liceo dirigida per lo Mtre. Goula (fill).

En lo teatro dels Camps de Recreo se prepara per lo diumenge vinent la ópera *Carmen*, prenenthi part los senyors Constantí y Aragó.

En los dias 31 d' Octubre y 4, 11 y 14 del vinent novembre, tindrá lloch en lo Teatre Lírich de Barcelona la Septima Serie dels Concerts Nicolau.

En aquesta Série de concerts, lo Mestre Nicolau compartirá la direcció ab lo natable director del teatre Nacional de Mussich, Richard Strauss, á qui conegué á Beyruth, ab ocasió d' assistir á las grans festivals del vagnerisme. De dit mestre Richard Strauss, s' en fan los mellors elogis, no sols com á director d' orquesta, sinó també com á compositor.

Heus á qui 'ls programas complerts dels cuatre concerts anunciats:

Diumenge 31 de Octubre.—*Primera part*: Overtura «Faust», de Wagner.—Minuet y Adagicto de «L' Ariesienne», de Bizet.—Tarantela para flauta, clarinet y orquesta, de Saint Saens.

Segona y tarcera parts.—«Novena Sinfonía» completa, de Beethoven. —Allegretto ma non tropo, un poco maestoso.—Allegro vivace ó Scherzo. —Adagio molto cantabile.—Final.

Dijous 4 de Octubre.—*Primera y segona part*: «Novena Sinfonía» complerta, de Beethoven.—Murmulls de la Selva.—Marxa fúnebre de «Siegfried», de Wegner.

Dijous 11 de Novembre.—*Primera part*: Tercera Sinfonía (Heroica) completa, de Beethoven.

Segona part: Preludi del primer acte de la ópera «Güntram», de Strauss.—Poema sinfónich «Don Juan», de Strauss.

Segona part: Mephisto-Walze, de Listz.—Sinfonía de «Los Maestros Cantors», de Wagner.

Diumenge 14 de Novembre.—*Primera part*: Serenata pera instruments de corda, de Mozart.—Sinfonía «Leonora», de Beethoven.

Sagona part: Preludi del segon acte de la ópera «Güntram», de Strauss.—Poema sinfónich «Mort y trausfiguració», de Strauss.

Segona part: Sinfonía de «Tanhauser», de Wagner.—Preludi de «Tristán é Isolda» y «Moerte de Isonda», de Wagner.

Los primers concerts serán dirigits per lo Mestre Nicolau y los dos darrers per lo Mestre Strauss.

Recomaném aquesta solemnitat artística als nostres compatricis, sobre tot á aquells que sabem apreciar y admirar l' art en tota sa bellesa.

Val mes qu' aplayin los sentiments de la seva ánima ab aquesta mena de solemnitats, á totas llums cultes y moralísadoras que no pas embrutarse ab lo bárbaro espectacles dels toros.

Nostre estimat company l' «Euskalduna» de Bilbao publica un notable article exitant als representants d' aquella hermosa regió pera que procurin la creació, en la Universitat de Oñate, de catedras de dret vascongat y d' historia.

Deu vullga que sian escoltadas tan justas aspiracions.

TELEGRAMAS

Madrid, 28, 8'10 m.—Al motiu de lo succehit á Santander la prempsa en general ve debatent lo tema del servey obligatori, essent unánim la opinió de que es una verdadera necessitat la implantació de dita reforma.

Madrid, 28, 11'50 t.—S' está donant la última má als trevalls pera las instalanions que 'ls industrials presetan á la Exposició que aquesta tarde s' ha de inaugurar. Catalunya, com sempre, desempeñará un lluhidissim paper.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa	33'10 d.
» á la vista.	33'45 p.
Paris. » » »	32'80

Servey de trens pera passatjers en la Estació de Sabadell

ASCENDENTS				HORA, ESTACIÓ			HORA, CIUTAT		
Pe·a	Manresa,	Mixto	290	6 horas 52.		Demati	7 horas 15.		Demati
»	Manresa,	Mixto	292	8 » 44.		»	9 » 07.		»
»	Zaragoza,	Correu	360	10 » 37.		»	11 »		»
»	Tarrassa,	Tranvia	2250	12 »		»	12 » 23.		»
»	Lleyda,	Mixto	270	2 » 29.		Tarde	2 » 52.		Tarde
»	Manresa,	Exprés	252	5 » 43.		»	6 » 06.		»
»	Tarrassa,	Tranvia	2252	7 » 08.		»	7 » 31.		»
»	Manresa,	Exprés	250	8 » 17.		Nit	8 » 40.		Nit

DESCENDENTS				HORA, ESTACIÓ			HORA, CIUTAT		
De	Tarrassa,	Tranvia	2251	5 horas 38.		Demati	6 horas 01.		Demati
»	Manresa,	Tranvia	2253	8 »		»	8 » 23.		»
»	Manresa,	Mixto	291	9 » 34.		»	9 » 57.		»
»	Lleyda,	Mixto	231	12 » 04.		Tarde	12 » 27.		Tarde
»	Tarrassa,	Mixto	297	1 » 12.		»	1 » 35.		»
»	Manresa,	Mixto	293	3 » 12.		»	3 » 35.		»
»	Zaragoza,	Correu	261	5 » 10.		»	5 » 33.		»
»	Manresa,	Mixto	295	8 » 15.		Nit	8 » 58.		Nit

Sortidas de Barcelona pera Sabadell. (Hora ciutat). Demati: 6'08, 8'03, 10'08, 11'28. Tarde: 1'58, 5'18, 6'28, 7'53.

Pera tots los trens serveixen los bitllets senzills de preu redubit, escepte 'ls següents: Expressos 252 y 250, correu 261 y tranvia 2253. Pera 'l correu 260 serveixen los bitllets senzills sols pera Lleyda; pera las estacions intermitjas sols s' expendeixen bitllets de preu ordinari. En tots los trens s' admeten passatjers de las 3 classes.

Tots los trens se deturan en l' Apeadero de la Rambla, escepto 'ls correus.

FONDA SIMON

Cuyna á la verdadera catalana; bonas habitacions pera familias y particulars; molta netedat y economía.

Espartería, 6, y Vidriería, 12

(BORN VELL). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diariament la sopa als pobres.

Impremta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.— SABADELL.